

Talousvaliokunnalle

Valiokunnassa käsitellään 14.9.2018 hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 100/2018).

Rahoitusvakausviraston toimialaan liittyvät esitykset luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain ja rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta.

Rahoitusvakausvirasto kannattaa kaikkia edellä mainittuihin lakeihin esitettyjä muutoksia. Esitetyt muutokset edesauttavat sitä, että Rahoitusvakausvirasto pystyy toteuttamaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisun ja maksamaan talletussuojakorvaukset sujuvasti ja nopeasti.

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (Virastolaki) 5 luvun 8 § 1 momentin muutoksen voimaantulo

Pykälää esitetään muutettavaksi niin, että Rahoitusvakausvirasto voisi talletuspankin hakemuksesta päättää, että talletussuojarahaston varoista korvataan suomalaisen talletuspankin muussa valtiossa kuin ETA-valtiossa olevassa sivuliikkeessä olevat talletukset. Lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan lakimuutos ei vaikuttaisi lain voimaan tullessa lupahakemuksen jättäneiden tai talletussuojan piiriin jo kuuluneiden kolmannen maan sivuliikkeiden asemaan.

Jos lakimuutoksen ei haluta vaikuttavan tallettajien asemaan sellaisessa kolmannen maan sivuliikkeessä, jota koskeva lupahakemus on vasta vireillä lain voimaan tullessa, tästä tulisi Rahoitusvakausviraston käsityksen mukaan ottaa nimenomainen säännös lain voimaantulosäännökseen.

Päätösten koneellinen allekirjoittaminen

Virastolain 5 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 20 §, jossa Rahoitusvakausvirastolle annetaan oikeus tehdä talletussuojakorvausten maksatuksessa automaattisia päätöksiä. Ehdotus on perusteltu, koska talletussuojakorvausten maksatus edellyttää tuhansien tallettajakohaisten päätösten tekemistä lyhyessä määräajassa. Lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan Rahoitusvakausvirasto voisi tehdä automaattisia päätöksiä ja allekirjoittaa ne koneellisesti. Koneellinen allekirjoittaminen on välttämätön osa automaattista päätöksentekoa kun tehdään massaluonteisia päätöksiä. Itse pykälätekstissä ei kuitenkaan ole säädetty koneellisesta allekirjoittamisesta.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 20 § 2 momentin mukaan koneellisesta allekirjoittamisesta säädetään erikseen. Rahoitusvakausviraston käsityksen mukaan päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta tulisi selvyuden vuoksi ottaa nimenomainen määräys VirastoL 5 luvun 20 §:ään

Ehdotus lisäykseksi ehdotettuun VirastoL 5 luvun 20 §:ään:

20 § Automaattiset päätökset

Rahoitusvakausvirasto voi tämän luvun mukaisessa korvausten maksatuksessa tehdä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja automaattisia päätöksiä ja allekirjoittaa päätökset koneellisesti.

Osakeantiesitteen julkaiseminen velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen yhteydessä

Kriisinratkaisudirektiivin mukaan kriisinratkaisuviranomainen on kriisinratkaisuvaltuuksia ja -välineitä käyttäessään vapautettu muussa laissa asetetusta velvollisuudesta laatia esite.

Kriisinratkaisudirektiivin 63.2 (b) artiklan mukaan:

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, ettei kriisinratkaisuviranomaisiin sovelleta kriisinratkaisuvälineiden ja -valtuuksien käyttämisen yhteydessä mitään seuraavista vaatimuksista, joita niihin tavanomaisesti sovellettaisiin kansallisen lainsäädännön tai sopimuksen nojalla taikka muulla perusteella:

...

b) menettelylliset vaatimukset mille tahansa henkilölle ilmoittamisesta ennen valtuuksien käyttöä, mukaan lukien vaatimukset julkistaa kaikki ilmoitukset tai esitteet taikka toimittaa tai ilmoittaa kaikki asiakirjat mille tahansa muulle viranomaiselle.

Direktiivin mukaan vapautus koskee kaikkien kriisinratkaisuvälineiden käyttöä. Kriisinratkaisuvälineistä on säädetty kriisinratkaisulain 8-11 luvuissa. Kriisinratkaisuvälineitä ovat velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen, liiketoiminnan luovutus, väliaikainen laitos ja omaisuudenhoito-yhtiö.

Kriisinratkaisudirektiivin 63.2 (b) artikla on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä kriisinratkaisulain 7 luvun 5 §:ssä, jonka mukaan:

Mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvussa säädetään esitteestä ja sen sisällöstä sekä 11 luvussa julkisesta ostotarjouksesta ja tarjousvelvollisuudesta, ei sovelleta luovutettaessa tai hankittaessa osakkeita tämän lain 9–11 luvun säännösten nojalla.

Kriisinratkaisulain 7 luvun 5 §:ää ei sovelleta lain 8 lukuun, jossa säädetään velkojen arvonalentamisesta ja muuntamisesta. Muunnettaessa laitoksen velkoja osakkeiksi osakeannista jouduttaisiin siten laatimaan arvopaperimarkkinalain mukainen esite. Käytännössä tämä ei ole ajallisesti mahdollista, koska kriisinratkaisun toteuttaminen edellyttää, että velkojen muuntamisesta osakkeiksi ja osakkeiden antamisesta muunnettujen velkojen omistajille päätetään samalla päätöksellä, jolla laitos asetetaan kriisihallintoon.

Kriisinratkaisudirektiivissä on säädetty, että vapautus esitteen julkaisemisesta koskee kaikkien kriisinratkaisuvaltuuksien ja -välineiden käyttöä.

Jotta kriisinratkaisudirektiivin 63.2 (b) artikla tulee kokonaisuudessaan saatettua osaksi kansallista lainsäädäntöä ja velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tehokas toteutus kriisinratkaisussa pystytään varmistamaan, Rahoitusvakausvirasto esittää, että luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 7 luvun 5 §:ää muutetaan seuraavasti:

Mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvussa säädetään esitteestä ja sen sisällöstä sekä 11 luvussa julkisesta ostotarjouksesta ja tarjousvelvollisuudesta, ei sovelleta luovutettaessa tai hankittaessa osakkeita tämän lain (9) 8–11 luvun säännösten nojalla.

Reima Letto
yksikön päällikkö

Harri Hämäläinen
kriisintarkaisuasiantuntija